

Možnosti Jazyků Babylonu

ze sbírky M. Děžinského *Obcházení ostrova* (2017)

KONTEXTY

- **Hlavní motivy, motivická slova první poloviny sbírky:**

Okno nebo dveře zvnějšku, mech – plíseň, zastavení, voda, sníh, auto, vlak, les, noc, smrt, světlo vnější, loď, vítr, sluch, básník

- **Korpusy - slovo SRNA - plnovýznamové kolokace**

- **syn V8** (5,39 G)

vběhnout, srazit, střet, srážka, řidič, auto, cesta, zajíc, dráha, silnice, mrtvý, přežít, přebíhající, nehoda, skočit, vozidlo

Omezení beletrie a 2000 a výš: srnec, vidět, noc, chvíle, plachý, zvíře

Poezie: prchat, marně, ústa, dlaň

- **syn 2020** (122M) omezení 2011–2016

myslivec, srazila, světly, auta, očima, chtěl, oči

INTERPRETACE

- **Struktura**

dvě části graficky rozdělné *třemi pomlčkami* (7)

- Běžný význam: předěl, pauza, vynechání

- Asociativní význam: zeď, změna, zrcadlo, ticho

Koncentrace pozornosti na okamžik „rozsvícení očí“ srny, na místo absolutního soustředění a střetnutí pohledu prožívajícího subjektu a pohledu srny. ustrnutím času, narušení rámcové pohybové struktury jízdy auta – minulost do okamžiku přítomnosti.

- **Srna**

Srna je plaché, nežné zvíře. Je to oběť nikoliv lovec, zároveň je v české krajině asi nejviditelnějším savcem, přeneseně symbolizuje les, je nedosažitelně divoká a zároveň se přibližuje lidským obydlím – přichází z lesa především v zimě. Roli v této básni může hrát i podobnost slov srna – žena. Je to mlčící zvíře, charakteristické svou tichostí.

- **Komunikace**

Jedním z témat je komunikace – čtení dle nadpisu – babylonský mýtus jako základ lidského neporozumění. Je-li poezie násilím vůči jazyku (M. H. Freeman), tak střed básně je jasným násilím vůči slovům – má význam jiný než organizační – proměňuje svět a realitu, je signálem pro změnu vnímání situace, pro změnu vnímání komunikace.

Komunikace mezi lidmi v básni nefunguje (1, 12) nebo je nějak narušena (4, 5). Les je ztotožněn s tichem (8) Světlo funguje v básni (i ve sbírce) jako prostředek dorozumění a imaginace a projevuje se v noci (tmě), v této básni se proměňuje z něčeho co přichází zvnějšku – zdroj (3), který skrze antropomorfní metaforu dostává náznak živosti, do něčeho inherentní – vlastní srně – svit očí zastavuje čas samotný (6). Srna se stává nositelkou světla – zdrojem a zároveň tichem – to jí dává možnost řešení (13). Je nositelkou komunikace, mimojazykového dorozumění (15). V důsledku se propojuje (syntakticky i symbolicky) se ženou.

Jazyky Babylonu

- 1 Na pultě jsem místo placení nechal ruku.
- 2 Poslední noc.
- 3 Světlo olizovalo srnu.
- 4 Rádio Babylon chraptělo na přání
- 5 mrtvým jezdcům z diskoték.
- 6 Než srna skočí, na chvíli strne a její oči svítí.
- 7 — — —
- 8 Ležím v tiché rokli ve vlhkém listí, které hřeje.
- 9 Okusuji lišejníky, než se odvážím do polí.
- 10 Srna přechází mezi domy.
- 11 Vyhne se sběračům kovů, než nahlédne do okna
- 12 po páteční hádce.
- 13 Nachází správné dveře.
- 14 Sedá ke stolu.
- 15 Mluví vlídně s mou ženou
- 16 a talíř jí svítí do lidské tváře
- 17 jako měsíc.